

Zarząd Powiatu Myśliborskiego, 74-300 Myślibórz, ul. Północna 15, reprezentowany przez Przewodniczącego – Starostę Myśliborskiego Andrzeja Potyrę, działając w interesie publicznym składa petycję w przedmiocie wprowadzenia zmian do rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo - wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno - wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U. z 2017 r., poz. 1606) w zakresie dotyczącym domów wczasów dziecięcych, zwanych dalej dwd.

Zarząd Powiatu Myśliborskiego wnosi o wprowadzenie zmian §§ 68 ust. 1, 69, 70 ust. 1 i ust. 2, 73, 78 ust. 3 oraz dodanie do § 68 ust. 3 i wykreślenie § 74 w rozporządzeniu z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U. z 2017 r., poz. 1606) w treści, jak poniżej:

§ 68 ust. 1 [Przeznaczenie domu wczasów dziecięcych] otrzymuje brzmienie:

1. Dom wczasów dziecięcych jest placówką przeznaczoną do okresowego pobytu dzieci i młodzieży w celu wspierania ich fizycznego i psychicznego rozwoju oraz wzmocnienia ogólnej kondycji psychofizycznej i kształtowania zachowań prozdrowotnych z wykorzystaniem lokalnych warunków klimatycznych. Dom wczasów dziecięcych prowadzi działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą w tym profilaktyczną, która wspiera i uzupełnia działania szkół macierzystych w tym zakresie.

Uzasadnienie:

Po zmianach społeczno-ekonomicznych i reformie administracyjnej kraju, domy wczasów dziecięcych, odpowiadając na potrzeby szkół, rodziców i dzieci, wypracowały formę działalności, która skutecznie wspiera działania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze szkoły. Dwd w swoich działaniach wspierają rozwój psychofizyczny uczniów, ich zainteresowania, uzdolnienia, uczą aktywnego spędzania wolnego czasu, kształtowania kompetencji. Organizują zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne. W tym celu zatrudniają nauczycieli-wychowawców na podstawie ustawy Karta Nauczyciela, którzy są zobowiązani posiadać kwalifikacje do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych, zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Zajęcia edukacyjne są prowadzone w oparciu o programy własne, które uwzględniają podstawy programowe kształcenia ogólnego i specyfikę środowiska lokalnego, w tym przyrodniczego. Nauczyciele w realizacji zajęć dydaktycznych wykorzystują aktywne metody, czerpiąc z nowoczesnych nurtów pedagogicznych, które nie zawsze mogą być zastosowane w systemie klasowo-lekcyjnym, np. unschooling – odejście od formalnych lekcji, szkoły leśne – dzieci spędzają czas na świeżym powietrzu i uczą się w harmonii z naturą, szkoła Montessori – dzieci realizują swoje zadania i pasje pod okiem nauczyciela, szkoła waldorfska – rozwijanie u dzieci ciekawości, kreatywności i wyobraźni.

Dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

3. Dom wczasów dziecięcych prowadzi działalność przez cały rok kalendarzowy jako placówka, w której nie są przewidziane ferie szkolne (przeniesienie zapisu z § 74).

Uzasadnienie:

Domy wczasów dziecięcych są placówkami nieferyjnymi. Są więc zobowiązane do prowadzenia zajęć edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych przez cały rok kalendarzowy. W związku z tym dwd przez cały rok pracują w oparciu o rozporządzenie z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, również w okresie ferii szkolnych i przerw świątecznych. Niniejsza regulacja jednoznacznie zobowiązuje placówki do realizacji swoich zadań statutowych przez cały rok szkolny, bez względu na ferie szkolne, przez co umożliwi nauczycielom-wychowawcom placówki realizację pensum dydaktycznego, o którym mowa w art. 42 ust. 3 ustawy KN. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że prowadzone turnusy dydaktyczno-wypoczynkowe w trakcie całego roku kalendarzowego, w tym w okresie ferii szkolnych, nie są wypoczynkiem w rozumieniu art. 92a-t ustawy o systemie oświaty i przepisów wykonawczych (rozporządzenie MEN z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży) i uprawniają do otrzymania części oświatowej subwencji ogólnej dla dwd .

§ 69 [Zadania domu wczasów dziecięcych] otrzymuje brzmienie:

Do zadań domu wczasów dziecięcych w szczególności należy:

- 1) organizowanie zajęć edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i specjalistycznych;
- 2) organizowanie zajęć mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- 3) organizowanie aktywnych form wypoczynku,

w oparciu o programy uwzględniające podstawy programowe i specyfikę placówki.

Uzasadnienie:

Dodanie powyższego zapisu „w oparciu o programy uwzględniające podstawy programowe i specyfikę placówki” wynika z faktu, iż dwd posiadają swoje programy edukacyjne oparte na podstawach programowych i uwzględniające specyfikę środowiska lokalnego. Formy warsztatowe, badawcze, wycieczki, zajęcia terenowe, stwarzają warunki do atrakcyjnego i skutecznego uczenia się. Stanowią alternatywę dla systemu klasowo-lekcyjnego. W ramach

działań edukacyjnych ujętych w programach własnych dwd, realizowana jest m.in. edukacja ekologiczno-przyrodnicza, regionalna, sportowo-rekreacyjna, rozwijane są kompetencje cyfrowe, matematyczne, językowe. To również w placówkach typu dwd, gdzie dzieci całą klasą przebywają na wyjeździe, możliwa jest w pełni realizacja zadań edukacji włączającej.

§ 70 ust. 1 i ust. 2 [Okres pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych] otrzymuje brzmienie:

1. Wychowankami domu wczasów dziecięcych są dzieci i młodzież przebywające w domu wczasów dziecięcych w celu, o którym mowa w § 68 ust. 1.

Uzasadnienie:

Wprowadzenie w rozporządzeniu definicji wychowanka dwd, a także zmiana opisu dla wagi P58 rozporządzenia MEN w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2021 (z osób korzystających na wychowanków) doprowadzą do takiego finansowania działalności dwd, które wyeliminuje zgłaszane przez samorządy nieprawidłowości w działaniu niektórych niepublicznych dwd.

2. Okres pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych nie może być krótszy niż 6 dni.

Uzasadnienie:

Minimalny okres pobytu 6 dni pozwoli wyeliminować nieprawidłowości w funkcjonowaniu niektórych dwd i pozwoli zrealizować statutowe zadania placówki. Zapis maksymalnego pobytu 12 tygodni jest archaiczny i niemal od 30 lat nie ma zastosowania w rzeczywistości.

§ 73 [Spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki przez wychowanków przebywających w domu wczasów dziecięcych] otrzymuje brzmienie:

1. Wychowankowie przebywający w domu wczasów dziecięcych spełniają obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poprzez udział w zajęciach dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli-wychowawców domu wczasów dziecięcych i nauczycieli przybywających do placówki z grupą wychowanków.

2. Sposób realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1 jest ustalany i realizowany w porozumieniu z dyrektorem szkoły macierzystej.

3. Po zakończeniu pobytu wychowanka w domu wczasów dziecięcych, jego dyrektor przekazuje informację o sposobie realizacji obowiązku szkolnego przez wychowanka oraz jego zachowaniu dyrektorowi szkoły macierzystej oraz rodzicom.

Uzasadnienie:

Dwd jest placówką zapewniającą opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania i prowadzi działalność dla uczniów: szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, liceów ogólnokształcących dla dzieci i młodzieży, techników, branżowych szkół I stopnia oraz szkół specjalnych przysposabiających do pracy. Tak szeroki katalog odbiorców uniemożliwia organizację nauki w formie szkolnej.

Zaproponowany sposób spełniania obowiązku szkolnego umożliwi realizację pensum dydaktycznego zarówno przez nauczycieli-wychowawców domu wczasów dziecięcych jak

i nauczycieli przyjeżdżających z grupą wychowanków i pozwoli uniknąć podwójnego finansowania wynagrodzeń osobowych.

Zajęcia edukacyjne, proponowane przez dwd, uwzględniające podstawę programową, stanowią alternatywę dla szkolnych form prowadzenia zajęć. Wychowankowie uczą się przez obserwację, naśladowanie i doświadczenie, co stanowi wartość tych działań edukacyjnych.

w § 78 w ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Rodzice **wychowanków** domu wczasów dziecięcych wnoszą opłatę za:

- 1) posiłki w stołówce domu wczasów dziecięcych równą wysokości kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie;
- 2) zakwaterowanie w domu wczasów dziecięcych w wysokości nie wyższej niż koszt utrzymania miejsca.

Uzasadnienie:

Zapis wynika z konieczności ujednolicenia nazewnictwa. Wyrażenie „dzieci i młodzieży” zastępuje się wyrazem „wychowanków”.

Dwd powstały po II wojnie światowej, prowadziły turnusy dla dzieci z domów dziecka, jak również dla dzieci ze środowisk dotkniętych patologiami społecznymi, z problemami psychofizycznymi. Turnusy trwały kilkanaście tygodni – 3 miesiące, pół roku, niekiedy i dłużej. Stąd też konieczność realizacji obowiązku szkolnego poprzez uczęszczanie do szkoły w celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci przebywających w tych placówkach.

Z kolei przed reformą administracyjną do dwd trafiały grupy uczniów kierowane przez kuratoria oświaty. W 1999 roku taki system rekrutacji przestał istnieć. Organami prowadzącymi dwd stały się powiaty.

Aktywne i kreatywne zarządzanie placówkami przez dyrektorów przy aprobacie organów prowadzących doprowadziło do obecnie funkcjonującego modelu dwd, który został zaprezentowany w naszej petycji, uwzględnia potrzeby współczesnej szkoły, nauczycieli i dzieci, proponuje elastyczny i nowatorski sposób realizacji obowiązku szkolnego oparty na uzupełnieniu klasycznej formy nauczania.

Zmiany cywilizacyjne i społeczno-ekonomiczne sprawiają, że nie jest możliwy powrót do sposobu funkcjonowania z połowy XX w.

Niepodważalnym jest fakt, że baza, kadra i oferta edukacyjna dwd stwarzają optymalne warunki do wspierania prawidłowego rozwoju dzieci. Placówki te mogą spełnić ważną rolę w odbudowywaniu relacji rówieśniczych, kondycji psychofizycznej młodego pokolenia, w ostatnim czasie dotkniętego również długotrwałą izolacją w czasie pandemii COVID19. To kapitał, który należy wykorzystać w celu niwelowania zagrożeń płynących ze zmian cywilizacyjnych.

Ministerstwo Edukacji i Nauki słusznie wskazało potrzebę doprecyzowania przepisów dotyczących funkcjonowania domów wczasów dziecięcych, proponujemy jednak powrót do konsultacji i włączenie do prac zainteresowanych stron. Zaproponowane przez Ministerstwo zmiany miały wejść w życie z dniem 1 stycznia 2021 r., jednak po spotkaniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 8 grudnia 2020 r. ich

wprowadzenie zostało odroczone do 1 stycznia 2022 r. W ocenie Zarządu Powiatu Myśliborskiego oraz innych organów prowadzących publiczne placówki w formie domów wczasów dziecięcych, jak i dyrektorów tych placówek, zaproponowane zmiany w sposób zasadniczy mogą mieć wpływ na dalsze istnienie dwd, zarówno ze względów organizacyjnych jak i finansowych. W trosce o przyszłość dwd, dyrektorzy publicznych placówek wraz z przedstawicielami organów prowadzących wypracowali propozycje zmian rozporządzenia w taki sposób, aby stworzyć regulacje prawne, które wyeliminują nieprawidłowości zgłaszane przez samorządy Ministerstwu Edukacji i Nauki oraz umożliwią prawidłową działalność domów wczasów dziecięcych.

Opracowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania powinien zostać poddany ponownej ocenie i zmianom zgodnie z żądaniem niniejszej petycji.

Postulujemy zorganizowanie „okrągłego stołu oświatowego” z udziałem przedstawicieli Ministra Edukacji i Nauki, organów prowadzących dwd oraz dyrektorów placówek, poświęconego uregulowaniu przepisów dotyczących domów wczasów dziecięcych, zwłaszcza kwestii ich organizacji i finansowania.